

ДЕТСКА ГРАДИНА „ЛЮЛЯК”
Община Пловдив ; Р-н Централен; ул., Екзарх Йосиф“№4
Тел:032/624864; E-mail:dgliuliak@dg.plovdiv.bg

Приложение към Годишния план

Утвърждавам

Директор :

/Вяра Данева/

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ЛЮЛЯК”,**

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с
Протокол № 9 / 14.09.2020г. и утвърдена със Заповед №РД-09-16 / 15.09.2020г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца от ДГ“Люляк“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата от уязвими групи.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца в ДГ“Люляк“, които имат необходимост от такива, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в детската градина са деца, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца, застрашени или жертва на насилие, деца с изявиени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнаци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Изграждането на програма за равен достъп до образование е подчинено на основните национални приоритети в посока изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на деца с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка на децата, като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

II. НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ

Програмата се базира на:

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 - 2020 г.)
- Европейската социална харта / Ратифицирана със закон, приета от 38-о Народно събрание на 29.03.2000 г. - ДВ, бр. 30 от 11.04.2000 г;
- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея (1992 г.);
- Международен пакт за граждански и политически права и Международен пакт за икономически, социални и културни права/ Издаден от Министерството на външните работи, обн. бр. 43 от 28.05.1976 г.
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010-2020г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012- 2020 г.);
- „Общински план за действие за интеграция на етническите групи и другите социално уязвими групи в община Пловдив за периода 2015-2020г.“ /актуализация - реш. № 239 взето с Протокол № 8/26.05.2016 г. на общ.

- съвет - гр. Пловдив;
- Закон за защита от дискриминация;
  - Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания (2016-2020 г.);
  - Закон за предучилищното и училищно образование;
  - Наредба за приобщаващото образование/ Обн. - ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г., в сила от 27.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 18.12.2018 г.
  - Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието/ Ратифицирана с указ № 508 на 17.11.1962 г.

Настоящата програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи, както и ефективното прилагане на политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане”, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на предучилищното образование.

ДГ“Люляк” е образователна институция която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ има за цел да подпомогне дейността на педагогическите специалисти за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

През последните години в резултат на миграционните процеси в детските градини постъпват деца от различни националности, различни вероизповедания, с различни традиции и културни норми, както и деца със специални образователни потребности. Това налага изграждането на нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите - и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В ДГ“Люляк” се предприемат политики в областта на:

- ✓ интеркултурното образование;
- ✓ уменията за общуване с представители на различни култури;
- ✓ изграждане на толерантно отношение;
- ✓ повишаване квалификацията на учителите като решаващ фактор във възпитанието на децата от 3 – 7 годишна възраст.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в предучилищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в предучилищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди. И в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Интегрирането на деца със СОП и/или хронични заболявания е свързано с изграждането на подкрепяща среда, което се явява основна дейност на детската градина за осигуряване на равен достъп и качествено образование на детето.

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- ✓ Равен достъп и приобщаване на всяко дете;
- ✓ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- ✓ Съхраняване на етнокултурното многообразие.

Създаването на подкрепяща среда за социализиране, обучение и възпитание за всички деца, която да включва:

- изграждане на достъпна архитектурна среда;
- сформирани екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата;
- извършване на диагностична и консултативна дейност;
- обогатяване на МТБ със специални учебно-технически средства и апаратура;
- изготвяне на индивидуални образователни програми;
- формиране на положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - педагогически специалисти, деца и родители.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Цел на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в групата и да участват заедно в дейностите на детската градина, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички участници в предучилищното образование.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- ✓ подкрепа на самостоятелната активност на детето;
- ✓ активно участие в образователния процес;
- ✓ вариативност при организацията на обучението и възпитанието;
- ✓ партньорски отношения с родителите;
- ✓ динамично развитие на образователния модел в детската градина.

Целите могат да се обобщят:

- ✓ Пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и от етническите малцинства.
- ✓ Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и от етническите малцинства.
- ✓ Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна

- част от процеса на модернизация на българската образователна система.
- ✓ Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

V. ЗАДАЧИ

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия за приобщаващо образование:

- Създаване на културно-образователна среда, чрез обогатяване на МТБ;
- Повишаване квалификацията на учителите за работа с деца със СОП;
- Партньорство с родителите и общността.

VI. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа - осъществява се от екип определен със заповед на директора. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете. Тя включва:

- ✓ екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- ✓ занимания по интереси;
- ✓ библиотечно-информационно обслужване;
- ✓ поощряване с морални и материални награди;
- ✓ грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации;
- ✓ дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ✓ ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

2. Допълнителна подкрепа – осъществява се въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на детето. Оценката на способностите се извършва от екип от специалисти от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез индивидуален план за действие за всяко дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ДГ“Люляк“ уведомява отдел „Закрила на детето“ по местоживееене на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и от етническите малцинства;
- работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания;
- индивидуално консултиране на родителите;
- при необходимост на планиране на допълнително обучение по ОН - БЕЛ за деца от други етноси.
- квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
- запознаване с традициите, обичайте на отделните етнически групи.
- подкрепа на децата от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната предучилищна възраст.
- създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.

VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Дейности	Отговаря	Срок
Идентифициране на деца, които имат необходимост от обща подкрепа	Учители	постоянен
Определяне на екип за подкрепа за личностно развитие/ координатор и членове	Педагогически съвет	м. септември
Създаване на подходящи условия в детската градина и достъпна среда за ефективен образователен процес и адекватна подкрепа на всяко дете	директор	постоянен
Награждаване на деца	директор	постоянен
Идентифициране на деца със СОП	Учители, родители	постоянен
Оценка на потребностите на децата със СОП	ЕПЛР	Първо и второ полугодия на учебната година
Обучение на педагогически специалист за работа в мултикултурна среда	Председател квалификационна д-ст	План за квалификация/ график